

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

17 päivänä syyskuuta 2020*

Muutoksenhaku – Toimielimiä koskeva oikeus – Euroopan parlamentin jäsen – Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja – 8 artikla – Parlamentaarinen koskemattomuus – Toiminta, joka ei liity parlamentaarisiiin tehtäviin – Julkaisu parlamentin jäsenen Twitter-tilillä – 9 artikla – Parlamentaarinen loukkaamattomuus – Ulottuvuus – Parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisestä tehty päätös

Asiassa C-12/19 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 7.1.2019,

Mylène Troszczynski, kotipaikka Noyon (Ranska), edustajanaan F. Wagner, avocat,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan parlamentti, asiamiehinaan S. Alonso de León ja C. Burgos,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras sekä tuomarit S. Rodin, D. Šváby, K. Jürimäe ja N. Piçarra (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.4.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Valittaja vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 8.11.2018 antaman tuomion Troszczyński v. parlamentti (T-550/17, ei julkaistu, EU:T:2018:754; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla tämä hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin kumoamaan 14.6.2017 tehty Euroopan parlamentin päätös hänen parlamentaarisen koskemattomuutensa pidättämisestä (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 EU- ja EUT-sopimusten liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) (EUVL 2016, C 202, s. 266; jäljempänä pöytäkirja) 8 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.”

- 3 Pöytäkirjan 9 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on

- a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
- b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus sekä lainkäyttölinen koskemattomuus.

Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin, kun jäsen tavataan itse teosta, eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta.”

- 4 Euroopan parlamentin työjärjestyksen (kahdeksas vaalikausi – heinäkuu 2014) 5 artiklan, jonka otsikko on ”Erioikeudet ja vapaudet”, 2 kohdan toisessa virkkeessä määrätään seuraavaa:

”Parlamentaarinen koskemattomuus ei ole jäsenen henkilökohtainen erioikeus vaan tae koko parlamentin ja sen jäsenten riippumattomuudesta.”

Asian tausta

- 5 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion 1–10 kohdassa, ja se voidaan tiivistää tämän oikeudenkäynnin tarpeita varten seuraavasti.
- 6 Valittaja valittiin Euroopan parlamentin jäseneksi kahdeksatta vaalikautta varten 22–25.5.2014 järjestetyissä vaaleissa.
- 7 Valittajan Twitter-verkkoyhteisöpalvelun tilillä julkaistiin 23.9.2015 valokuva, jossa ryhmä naisia, joiden vaatetus peittää heidän kasvonsa kokonaan silmiä lukuun ottamatta, vaikuttaa jonottavan perheavustuskassan (caisse d’allocations familiale (CAF)) edessä. Valokuvaan oli liitetty seuraava kommentti: ”CAF Rosny-sous-Bois’ssa 9.12.2014. Kasvot kokonaan peittävän hunnun käytön piti olla lailla kiellettyä.” (jäljempänä riidanalainen tviitti).

- 8 Seine-Saint-Denis'n (Ranska) CAF:n pääjohtaja teki 27.11.2015 rikosilmoituksen viranomaiseen kohdistuneesta julkisesta kunnianloukkauksesta, minkä jälkeen Bobignyn (Ranska) virallinen syyttäjä aloitti 19.1.2016 tutkinnan, joka koski yllyttämistä ”vihaan tai väkivaltaan henkilöä tai henkilöryhmää vastaan alkuperän tai tiettyyn etniseen ryhmään, kansakuntaan, rotuun tai uskontoon kuulumisen tai kuulumattomuuden vuoksi” sekä julkisesta kunnianloukkausta.
- 9 Tutkintatuomari kutsui valittajan kuultavaksi ensimmäiseen istuntoon, joka oli määrä pitää 20.9.2016. Valittaja kieltäytyi noudattamasta tätä kutsua vedoten parlamentaariseen koskemattomuuteensa.
- 10 Tribunal de grande instance de Bobignyn (Bobignyn alioikeus, Ranska) tutkintatuomari pyysi 23.9.2016 tekemällään hakemuksella, että parlamentilta pyydetään mainitun koskemattomuuden pidättämistä.
- 11 Ranskan oikeusministeri välitti kyseisen pyynnön parlamentin puhemiehelle 1.12.2016.
- 12 Parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta kuuli valittajaa 11.4.2017.
- 13 Parlamentti teki riidanalaisen päätöksen 14.6.2017.
- 14 Tutkinnasta vastaava tribunal de grande instance de Bobignyn varapresidentti nosti 26.4.2018 tehdyllä päätöksellä valittajaa vastaan syytteen tribunal correctionnelissa (vähäisten rikosasioiden tuomioistuin, Ranska).

Asian käsittelyn vaiheet unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 15 Valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 12.8.2017 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa hän vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista sekä korvausta kyseisestä päätöksestä väitetysti aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.
- 16 Valittaja esitti vaatimustensa tueksi neljä kanneperustetta: niistä ensimmäinen koski pöytäkirjan 8 artiklan rikkomista, toinen pöytäkirjan 9 artiklan rikkomista, kolmas perusteluvollisuuden noudattamatta jättämistä sekä yhdenvertaisen kohtelun ja hyvän hallinnon periaatteiden loukkaamista ja neljäs puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 9 kohtaan ja 150 artiklan 2 kohtaan liittyvää lainvastaisuusväitettä.
- 17 Unionin yleinen tuomioistuin tutki ensimmäisen ja toisen kanneperusteen yhdessä ja muistutti aluksi valituksenalaisen tuomion 34 kohdassa, että jos parlamentti, jolle on esitetty pyyntö parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisestä, päättää, etteivät kyseisen pyynnön taustalla olevat teot kuulu pöytäkirjan 8 artiklan soveltamisalaan, sen on tarkastettava, nauttiiko asianomainen parlamentin jäsen näiden tekojen osalta pöytäkirjan 9 artiklassa määrättyä koskemattomuutta, ja jos näin on, ratkaistava, onko kyseinen koskemattomuus pidätettävä.
- 18 Unionin yleinen tuomioistuin jakoi valittajan näiden kahden kanneperusteen tueksi esittämän argumentaation viiteen osaan: ensimmäisen mukaan Ranskan perustuslain (Constitution) 26 §:ää sovelletaan riidanalaiseen tviittiin; toisen mukaan kyseinen tviitti on pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitettu valittajan parlamentaarisia tehtäviä hoitaessaan ilmaisema mielipide; kolmannen mukaan parlamentti on loukannut sananvapautta koskevaa perusoikeutta pidättämällä epäasianmukaisesti valittajan parlamentaarisen koskemattomuuden; neljännen mukaan valittaja ei ole laatinut riidanalaisista tviittiä ja viidennen mukaan valittajan ja parlamentin riippumattomuus on vaarannettu.

- 19 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensimmäisen osan tehottomana. Se totesi valituksenalaisen tuomion 41 kohdassa, että syy, jonka vuoksi parlamentti oli katsonut, ettei valittajaan voitu soveltaa Ranskan perustuslain 26 §:ää, ei ollut se, että riidanalainen lausuma oli esitetty Twitterissä, vaan pikemminkin se, ettei riidanalaista tviittia voitu pitää pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitettuna valittajan parlamentaarisia tehtäviä hoitaessaan ilmaisemana mielipiteenä tai suorittamana äänestyksenä.
- 20 Toinen osa hylättiin perusteettomana. Unionin yleinen tuomioistuin totesi pääosin valituksenalaisen tuomion 53 kohdassa, että riidanalaisen tviitin tarkoituksena on pahoitella sitä, ettei kasvojen peittämisen julkisilla paikoilla kieltävää Ranskan lakia ole noudatettu sellaisen yksittäisen tapahtuman osalta, jonka oletetaan tapahtuneen julkisen palvelun tehtävää Ranskan alueella hoitavan viranomaisen rakennuksen edessä, eikä sitä voida rinnastaa yleisempään kannanottoon, joka koskee ajankohtaisia tai parlamentin käsittelemiä aiheita. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tämän perusteella valituksenalaisen tuomion 54 kohdassa, ettei riidanalaisen tviitin ja valittajan parlamentaaristen tehtävien välillä ollut suoraa ja ilmeistä yhteyttä, ja ettei parlamentti ollut tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, etteivät valittajaa vastaan esitetyt syytteet koskeneet pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitettuja hänen parlamentaarisia tehtäviään hoitaessaan ilmaisemia mielipiteitä tai suorittamia äänestyksiä.
- 21 Myös kolmas osa hylättiin perusteettomana. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, että pöytäkirjan 8 artikla liittyy läheisesti sananvapauden suojeluun, se katsoi kuitenkin kyseisen tuomion 59 kohdassa, etteivät teot, joista valittajaa arvostellaan, kuulu mainitun artiklan soveltamisalaan, ja tämän johdosta, ettei parlamentti ollut loukannut kyseistä vapautta.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi neljännen osan tehottomana. Se totesi valituksenalaisen tuomion 61 ja 62 kohdassa yhtäältä, että kysymys siitä, täyttyvätkö koskemattomuuden pidättämisen edellytykset silloin, kun pidättämistä koskeva pyyntö esitetään, on erillinen siitä kysymyksestä, onko teot, joista kyseessä olevaa parlamentin jäsentä arvostellaan, näytetty toteen, ja toisaalta, että parlamentin tehtävänä ei ole lausua siitä, onko valittaja vastuussa tällaisista teoista.
- 23 Viides osa hylättiin lopuksi perusteettomana. Unionin yleinen tuomioistuin huomautti valituksenalaisen tuomion 66 ja 67 kohdassa, että koska pöytäkirjan 9 artiklassa parlamentille annetaan mahdollisuus pidättää parlamentin jäsenten nauttima koskemattomuus, kyseistä toimielintä ei voida arvostella siitä, että se on katsonut käsiteltävän asian olosuhteet huomioon ottaen ja Ranskan oikeusministeriön välittämän pyynnön saatuaan aiheelliseksi pidättää valittajan koskemattomuus, jotta Ranskan oikeusviranomaiset saattoivat jatkaa aloittamaansa tutkintaa.
- 24 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 102 kohdassa kokonaisuudessaan kolmannen kanneperusteen, jonka ensimmäinen osa koski perusteluvollisuuden noudattamatta jättämistä ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista ja toinen osa hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista.
- 25 Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi aluksi kyseisen kanneperusteen ensimmäisestä osasta, jossa valittaja väitti, että parlamentti oli kohdellut häntä eri tavalla kuin vastaavissa tilanteissa olevia parlamentin jäseniä perustelematta asiaa riittävästi, valituksenalaisen tuomion 76 kohdassa, että valittajan tämän ensimmäisen osan tueksi esiin tuoma parlamentin oikeudellisten asioiden ja sisämarkkinoiden valiokunnan 6.6.2003 päivätty asiakirja, jonka otsikko on ”Tiedonanto jäsenille nro 11/2003” ja jonka kohteena on ”Koskemattomuuden pidättäminen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan [9] artiklan nojalla. Mielipiteiden ilmaisuun liittyvien asioiden pohjalta vahvistetut periaatteet” (jäljempänä tiedonanto nro 11/2003), ei ole SEUT 288 artiklassa tarkoitettu parlamentin toimi eikä sillä ole sitovaa vaikutusta. Unionin yleinen tuomioistuin huomautti tämän jälkeen valituksenalaisen tuomion 80 ja 81 kohdassa yhtäältä, että koska valittaja ei ollut täsmentänyt niitä toimia tai väitteitä, joista parlamentin jäseniä, joiden hän oli nimennyt hyötyneen kyseisen tiedonannon soveltamisesta, oli arvosteltu, eikä olosuhteita, joissa kyseessä olevat teot olivat tapahtuneet, valittaja ei

ollut osoittanut, että kyseisten parlamentin jäsenten tilanne oli rinnastettavissa hänen tilanteeseensa. Toisaalta koska nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisen tviitin ja valittajan parlamentaaristen tehtävien välillä ei ollut suoraa yhteyttä, valittaja ei ollut osoittanut, että parlamentti olisi poikennut mainitussa tiedonannossa vahvistetusta periaatteesta, jonka mukaan koskemattomuutta ei pidätetä, jos toimet, joista parlamentin jäsentä arvostellaan, kuuluvat hänen poliittisen toimintansa piiriin tai liittyvät siihen suoraan.

- 26 Unionin yleinen tuomioistuin huomautti saman kanneperusteen toisesta osasta valituksenalaisen tuomion 88 ja 99 kohdassa, ettei valittaja ollut esittänyt poliittisia aate-eroja lukuun ottamatta mitään konkreettista todistetta, jolla voidaan osoittaa, että Ranskan hallitus ja erityisesti Ranskan oikeusministeri kohdistaisivat vainoa Front nationaliin, jota valittaja edustaa, tai että asian tutkinta olisi aloitettu yksinomaan tai edes osittain siitä syystä, että valittaja kuuluu kyseiseen puolueeseen. Unionin yleinen tuomioistuin totesi myös valituksenalaisen tuomion 94 kohdassa, ettei minkään seikan perusteella voida katsoa, että valittajan parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö oli esitetty sellaisen tuomioistuinmenettelyn yhteydessä, jota olisi käyty tavanomaisesta poikkeavalla tavalla erityisesti määräaikojen osalta. Se katsoi lopuksi valituksenalaisen tuomion 96 kohdassa, ettei yksikään valittajan tuossa yhteydessä esiin tuomista seikoista eli se, että hänen avustajansa on laatinut riidanalaisen tviitin, että valittaja on poistanut tviitin heti saatuaan siitä tiedon ja että jos valittaja tuomitaan, on vaarana, että hänen vaalikelpoisuutensa poistetaan lisärangaistuksena ja hänet määrätään menettämään Euroopan parlamentin jäsenen toimensa ja kaikki hänen vaaleilla valitun edustajan tehtävänsä, kuulu niihin seikkoihin, jotka parlamentin on otettava huomioon ratkaistakseen, ovatko pöytäkirjan 9 artiklan mukaiset parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisen edellytykset täyttyneet käsiteltävässä asiassa.
- 27 Unionin yleinen tuomioistuin totesi ylimääräisenä perusteluna valituksenalaisen tuomion 101 kohdassa, että tämän tuomion 14 kohdassa mainittu syytteen nostamista tribunal correctionnelissa koskeva päätös on tehty riidanalaisen päätöksen jälkeen ja se vaikuttaa kumoavan valittajan väitteet, joiden mukaan Ranskan oikeusviranomaisten toimissa on kyseessä *fumus persecutionis* (parlamentin jäsenen poliittisen toiminnan vahingoittaminen). Unionin yleinen tuomioistuin huomautti tässä yhteydessä, että mainitun päätöksen mukaan etenkin se, ettei valittaja ole laatinut riidanalaista tviittiä, ei estä hänen asettamistaan syytteeseen lehdistönvapaudesta 29.7.1881 annetun lain (loi du 29 juillet 1881 sur la liberté de la presse) (JORF 30.7.1881, s. 4201), sellaisena kuin sitä sovelletaan (jäljempänä 29.7.1881 annettu laki), nojalla.

Asianosaisten vaatimukset

- 28 Valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
  - kumoaa riidanalaisen päätöksen
  - määrää lainmukaisen korvauksen suoritettavaksi valittajalle menettelystä aiheutuvien kulujen perusteella ja
  - velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 29 Parlamentti vaatii, että valitus hylätään ja unionin tuomioistuin velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

- 30 Valittaja esittää valituksensa tueksi kaksi valitusperustetta, jotka on koottu yhteen osioon, jonka otsikko on ”Unionin yleinen tuomioistuin rikkoi unionin oikeutta – oikeudellinen virhe ja virhe tosiseikkojen oikeudellisessa luonnehdinnassa – ilmeinen arviointivirhe”. Valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta erityisesti siitä, että tämä on tehnyt kaksi ”ilmeistä arviointivirhettä” arvioidessaan sekä toista että kolmatta ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyä kanneperustetta, ja nämä virheet ovat valittajan mukaan ”vaikuttan[ee]t oikeudelliseen luonnehdintaan, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt syytteen kohteena olevista lausumista ja niiden asiayhteydestä”, ja johtaneet siihen, ettei pöytäkirjan 8 ja 9 artiklan määräyksiä ole sovellettu valittajan hyväksi.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 31 Valittaja viittaa ensimmäisessä valitusperusteessaan valituksenalaisen tuomion 47 ja 52–54 kohtaan ja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei tämä ole katsonut, että riidanalainen tviitti on hänen parlamentaarisia tehtäviä hoitaessaan esittämä mielipide. Valittaja vetoaa tämän valitusperusteen tueksi kolmeen väitteeseen.
- 32 Unionin yleinen tuomioistuin on hänen mukaansa ensinnäkin todennut virheellisesti, ettei riidanalaisessa tviitissä kommentoitu tapahtuma kuulu sen vuoksi, että se sijoittuu maantieteellisesti Ranskaan, Euroopan parlamentin jäsenen käsittelemiin aiheisiin, vaikka jokainen parlamentin jäsen on valittu vaaleilla omassa maassaan, hän edustaa äänestäjiään ja hänen on säilytettävä toimikautensa aikana tarvittava yhteys näihin äänestäjiin tuomalla esille heitä kiinnostavia tai heitä koskevia tapahtumia.
- 33 Unionin yleinen tuomioistuin on toiseksi katsonut virheellisesti, että mielipide on välttämättä yleinen kannanotto eikä siinä viitata yksittäiseen tapahtumaan. Valittajan mukaan tämä toteamus on ristiriidassa sekä tiedonannon nro 11/2003 ja etenkin siinä vahvistetun periaatteen nro 2 kanssa että 29.7.1881 annetun lain kanssa, jonka nojalla riidanalaisista tviitteistä pidetään mielipiteenä. Valittaja vetoaa lopuksi 8.10.2009 annettuun tuomioon Brunet-Lecomte ja Tanant v. Ranska (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206), jossa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että herjauksesta tai kunnianloukkauksesta voi tulla osa poliittista keskustelua ja sitä voidaan suojata sananvapaudesta muodostuvan perusoikeuden nojalla, kun siitä keskusteleminen on yleisen edun mukaista.
- 34 Unionin yleinen tuomioistuin on kolmanneksi katsonut virheellisesti, että se, että parlamentin jäsen tuo painokkaasti esille Ranskan lain vastaisen toiminnan, ei ole ajankohtainen aihe. Valittaja väittää tältä osin yhtäältä, että koko kasvot peittävän hunnun käyttäminen julkisella paikalla islaminuskon ulkoisena tunnusmerkkinä on ”yleisen edun mukainen aihe, joka koskee julkista elämää, kuten naisten oikeuksia”. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi toisaalta pitänyt soveltaa 6.9.2011 annetussa tuomiossa Patriciello (C-163/10, EU:C:2011:543) vahvistettua oikeuskäytäntöä, jonka mukaan parlamentin jäsenen parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisestä kieltäytymiseksi on tutkittava, onko tämä toiminut äänestäjensä yleisen edun nimissä poliittisen toimintansa puitteissa.
- 35 Parlamentti katsoo puolestaan, että nämä kolme väitettä perustuvat valituksenalaisen tuomion virheelliseen tulkintaan ja että ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 36 Valittaja moittii ensimmäisessä valitusperusteessaan unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että tämä on soveltanut virheellisesti pöytäkirjan 8 artiklaa katsoessaan, että riidanalainen tviitti ei ollut kyseisessä määräyksessä tarkoitettu valittajan parlamentaarisia tehtäviä hoitaessaan esittämä mielipide.
- 37 Tältä osin on huomautettava ensimmäiseksi, että pöytäkirjan 8 artikla on erityismääräys, jonka tarkoituksena on suojata Euroopan parlamentin jäsenten sananvapautta ja riippumattomuutta, joten se on esteenä oikeudenkäynneille, jotka koskevat näiden parlamentin jäsenten parlamentaaristen tehtävien hoidossa ilmaisemia mielipiteitä ja suorittamia äänestyksiä (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2011, Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Toiseksi on todettava, että pöytäkirjan 8 artikla on – kun otetaan huomioon sen tavoite ja sen sanamuoto, jossa viitataan nimenomaisesti Euroopan parlamentin jäsenten mielipiteisiin ja heidän antamiinsa ääniin – tarkoitettu sovellettavaksi ennen kaikkea sellaisiin lausumiin, joita Euroopan parlamentin jäsenet esittävät nimenomaan Euroopan parlamentissa. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, etteikö parlamentin jäsenen kyseisen parlamentin ulkopuolella esittämä lausuma voisi olla hänen parlamentaaristen tehtäviensä hoidossa ilmaisema mielipide, koska tällaisen mielipiteen olemassaolo ei riipu siitä paikasta, jossa mielipide on esitetty, vaan mielipiteen luonteesta ja sisällöstä. Kyseisessä määräyksessä tarkoitettu mielipiteen käsite on siis ymmärrettävä laajassa merkityksessä siten, että se kattaa sellaiset väitteet tai lausumat, jotka sisältönsä puolesta vastaavat subjektiivisia arvioita merkitseviä toteamuksia (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2011, Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, 29, 30 ja 32 kohta).
- 39 Kolmanneksi on todettava, että koska pöytäkirjan 8 artiklassa määrätty koskemattomuus voi olla omiaan estämään lopullisesti kansallisia oikeusviranomaisia ja tuomioistuimia käyttämästä sitä toimivaltaansa, joka liittyy rikoksia koskeviin syytetoimiin ja seuraamuksiin, ja vastaavasti epäämään kyseisten mielipiteiden loukkaamilta henkilöiltä oikeussuojakeinot, mukaan lukien mahdollisuuden saada siviilituomioistuimessa korvausta kärsitystä vahingosta, parlamentin jäsenen ilmaiseman mielipiteen ja hänen parlamentaaristen tehtävien välisen yhteyden on oltava suora ja ilmeinen (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2011, Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, 33–35 kohta).
- 40 Neljänneksi on todettava, että siitä pöytäkirjan 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa määrätystä parlamentaarista koskemattomuudesta poiketen, joka riippuu kansallisesta oikeudesta, pöytäkirjan 8 artiklassa määrätyn koskemattomuuden laajuus on vahvistettava yksinomaan unionin oikeuden perusteella, koska minkäänlaista viittausta kansalliseen oikeuteen ei ole (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2011, Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, 25 kohta).
- 41 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava ensimmäisen valitusperusteen tueksi esitetyn ensimmäisen väitteen osalta, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 61–63 kohdassa huomauttanut – toisin kuin valittaja väittää, unionin yleinen tuomioistuin ei ole katsonut, että väitetty riidanalaisessa tviitissä kommentoitu tapahtuma ei kuulu Euroopan parlamentin jäsenen käsittelemiin aiheisiin siksi, että se sijoittuu maantieteellisesti Ranskaan. Se ei ole myöskään katsonut, etteivät tapahtumat, jotka voivat olla sidoksissa islaminuskoa ja naisten oikeuksien loukkaamista koskevaan kysymyksenasetteluun, voi olla yleisen edun mukaisia kysymyksiä. Unionin yleinen tuomioistuin on katsonut lähinnä valituksenalaisen tuomion 53 kohdassa, että koska riidanalaisessa tviitissä tuodaan painokkaasti esille Ranskan lain vastainen toiminta pikemminkin kuin ilmaistaan huolta naisten oikeuksien puolustamisesta, sitä ei voida rinnastaa ajankohtaista tai parlamentin käsittelemää aihetta koskevaan yleisempään kannanottoon.
- 42 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen tueksi esitetty ensimmäinen väite perustuu valituksenalaisen tuomion virheelliseen tulkintaan ja se on hylättävä.

- 43 Ensimmäisen valitusperusteen tueksi esitetystä toisesta väitteestä on todettava ensinnäkin, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 64 ja 65 kohdassa huomauttanut – unionin yleinen tuomioistuin ei ole valituksenalaisen tuomion 46 kohdassa rajannut pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitettua mielipiteen käsitettä siten, että se koskee vain yleisiä kannanottoja eikä siinä viitata yksittäiseen tapahtumaan. Unionin yleinen tuomioistuin huomautti vetoamalla mielipiteen käsitettä koskevaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, että mainittu käsite on ymmärrettävä laajassa merkityksessä siten, että se kattaa sellaiset väitteet tai lausumat, jotka sisältönsä puolesta vastaavat subjektiivista arviota merkitseviä toteamuksia. Unionin yleinen tuomioistuin ei siis perusteettomasti rajoittanut tätä samaa käsitettä vaan se tyytyi toteamaan arviointinsa päätteeksi, ettei riidanalaisen tviitin ja valittajan parlamentaaristen tehtävien välillä ollut suoraa ja ilmeistä yhteyttä.
- 44 Toiseksi on huomautettava, että valittajan esiin tuomassa tiedonannossa nro 11/2003 – sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, ettei se ole oikeudellisesti sitova – vahvistetussa periaatteessa nro 2 vain täsmennetään, että parlamentin jäsenen poliittiseen toimintaan siten kuuluvia mielipiteen ilmauksia, ettei koskemattomuutta pidätetä, ovat julkisissa kokouksissa, poliittisissa julkaisuissa, lehdistössä, kirjassa, televisiossa, poliittisen kirjelehtisen allekirjoittamisella ja jopa lainkäyttöelimestä esitetyt näkemykset, myös ne, jotka on esitetty kansallisen parlamentin yleisölle varatulta lehteriltä, mutta kyseisessä tiedonannossa ei oteta kantaa niihin edellytyksiin, joiden täyttyessä nämä mielipiteet voisivat kuulua erityisesti pöytäkirjan 8 artiklan soveltamisalaan parlamentin jäsenten parlamentaarisia tehtäviään hoitaessaan ilmaisemina mielipiteinä tai suorittamina äänestyksinä. Kyseisessä tiedonannossa ei siis ole mitään, johon voitaisiin vedota sitä unionin yleisen tuomioistuimen päätelmää vastaan, jonka mukaan riidanalainen tviitti ei kuulunut pöytäkirjan 8 artiklassa, sellaisena kuin sitä on tulkittu erityisesti 6.9.2011 annetussa tuomiossa *Patriciello* (C-163/10, EU:C:2011:543, 32–35 kohta), tarkoitettuna valittajan parlamentaaristen tehtävien hoitamisen piiriin.
- 45 Kolmanneksi on todettava, että koska – kuten tämän tuomion 40 kohdassa on huomautettu – pöytäkirjan 8 artiklassa määrätyn koskemattomuuden laajuus on vahvistettava yksinomaan unionin oikeuden perusteella, valittajan väite, joka perustuu 29.7.1881 annettuun lakiin, ei ole merkityksellinen ja on siis hylättävä tehottomana.
- 46 Neljänneksi on huomautettava, ettei merkitystä ole myöskään Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 8.10.2009 antamalla tuomiolla *Brunet-Lecomte ja Tanant v. Ranska* (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206), johon valittaja on tässä yhteydessä vedonnut. On riittävää todeta, ettei kyseinen tuomio koske sitä, onko lausuma parlamentin jäsenen tehtäviään hoitaessaan esittämä mielipide, vaan se koskee – kuten valittaja itse toteaa – mahdollisuutta katsoa, että kunniaa loukkaavaa väitettä suojataan sananvapautta koskevan perusoikeuden nojalla.
- 47 Ensimmäisen valitusperusteen tueksi esitetystä kolmannelle väitteestä on todettava, että – toisin kuin valittaja väittää – unionin yleinen tuomioistuin ei ole todennut, ettei se, että parlamentin jäsen tuo painokkaasti esille kansallisen lain vastaisen toiminnan, ole ajankohtainen aihe. Unionin yleinen tuomioistuin on näet valituksenalaisen tuomion 53 kohdassa vain todennut, että riidanalaisella tviitillä halutaan ilmeisesti tuoda painokkaasti esille Ranskan lain vastainen toiminta pikemminkin kuin huoli naisten oikeuksien puolustamisesta, joten se, että valittaja on parlamentissa naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan varajäsen, ei anna aihetta yhdistää riidanalaista tviittiä hänen parlamentaarisiiin tehtäviinsä.
- 48 Tästä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste, joka perustuu siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on soveltanut virheellisesti pöytäkirjan 8 artiklaa, on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 49 Valittaja viittaa toisessa valitusperusteessaan valituksenalaisen tuomion 61, 62, 96, 100 ja 101 kohtaan ja arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että tämä on vahvistanut riidanalaisen päätöksen katsomalla virheellisesti, että valittajan parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämiselle asetetut edellytykset olivat täyttyneet. Valittaja vetoaa tämän valitusperusteen tueksi kolmeen väitteeseen.
- 50 Hänen mielestään ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin on todennut virheellisesti, ettei parlamentin asiana ole tarkastaa, onko teot, joista sitä parlamentin jäsentä arvostellaan, jonka parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä pyydetään, näytetty toteen, vaikka parlamentti olisi tutkinut ja todennut nämä teot.
- 51 Unionin yleinen tuomioistuin ei toiseksi ole tehnyt asianmukaisia oikeudellisia päätelmiä 29.7.1881 annetun lain 42 §:stä, jossa annetaan kansallisille toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuus ryhtyä toimenpiteisiin riidanalaisen tviitin todellista laatijaa eli tässä tapauksessa valittajan avustajaa vastaan siltä osin kuin siinä säädetään ”moniportaisesta vastuusta”.
- 52 Unionin yleinen tuomioistuin on kolmanneksi tehnyt valituksenalaisen tuomion 101 kohdassa tämän tuomion 14 kohdassa mainitusta syytteen nostamista tribunal correctionnelissa koskevasta päätöksestä päinvastaisen oikeudellisen päätelmän kuin mikä sen olisi pitänyt siitä tehdä, koska valittaja ei ole laatinut riidanalaista tviittiä ja hän on poistanut tviitin heti saatuaan siitä tiedon, mikä osoittaa, ettei hänellä ollut aikomusta tehdä rikosta. Lisäksi se, että valittaja oli ainoa henkilö, jota vastaan nostettiin syyte tribunal correctionnelissa, kun taas tviitin todellisen laatijan osalta syyteoikeus vanheni, kuvastaa häneen kohdistunutta ”tuomarin vainoa” ja osoittaa, että ”aikomuksena oli aiheuttaa hänelle poliittista vahinkoa, mikä on fumus persecutionisin ominaispiirre”.
- 53 Parlamentti katsoo, että toinen valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska kolme sen tueksi esitettyä väitettä eivät täytä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta, unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdasta ja 169 artiklasta sekä siitä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmeneviä vaatimuksia, joka koskee sellaisten unionin yleisen tuomioistuimen virheiden määrittämistä, joihin voidaan vedota valituksen tueksi, eivätkä edellytyksiä, joiden nojalla selvitysaineistoa koskevat arviointivirheet voidaan saattaa unionin tuomioistuimen muutoksenhaun yhteydessä harjoittaman valvonnan piiriin. Parlamentti tukeutuu erityisesti 27.6.2013 annettuun määräykseen *Concal v. komissio* (C-570/12 P, ei julkaistu, EU:C:2013:440, 13 kohta) ja 16.9.2010 annettuun määräykseen *Dominio de la Vega v. SMHV* (C-459/09 P, ei julkaistu, EU:C:2010:533, 44 kohta).

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 54 Valittaja moittii toisessa valitusperusteessaan unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että tämä on soveltanut virheellisesti pöytäkirjan 9 artiklaa vahvistaessaan riidanalaisen päätöksen.
- 55 Aluksi on todettava, että toisen valitusperusteen tueksi esitetyssä argumentaatiossa yksilöidään riittävällä tavalla virheet, joista valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta, joten toisin kuin parlamentti väittää, tätä valitusperustetta ei pidä suoralta kädeltä jättää tutkimatta.

- 56 Kyseisen valitusperusteen tutkinnasta asiakysymyksen osalta on huomautettava, että vaikka pöytäkirjan 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa määrätään, että Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus, saman artiklan kolmannessa kohdassa täsmennetään, että Euroopan parlamentti voi päättää pidättää koskemattomuuden yhden jäsenensä osalta.
- 57 Toisen valitusperusteen tueksi esitetystä ensimmäisestä väitteestä on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti valituksenalaisen tuomion 61, 62 ja 96 kohdassa, että kysymys siitä, täyttyvätkö parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisen edellytykset pöytäkirjan 9 artiklan nojalla silloin, kun pidättämistä koskeva pyyntö esitetään, on erillinen siitä kysymyksestä, onko teot, joista asianomaista parlamentin jäsentä arvostellaan, näytetty toteen, ja tämä kysymys kuuluu jäsenvaltion viranomaisten toimivaltaan.
- 58 Vaikka on totta, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 100 kohdassa – parlamentti on riidanalaisessa päätöksessä myöntänyt, ettei valittaja ole laatinut riidanalaista tviittiä ja että hän on poistanut sen heti saatuaan siitä tiedon, tällä toteamuksella pyrittiin ainoastaan esittämään tosiseikat, jotka oli saatettu parlamentin tietoon valittajan parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön tueksi, eikä sitä voida mitenkään rinnastaa arviointiin, joka koskee sitä vastuusta, joka valittajalla on siitä, että hänen avustajansa on mahdollisesti käyttänyt hänen Twitter-tiliään, ja joka voi mahdollisesti johtaa siihen, että parlamentti kieltäytyy pidättämästä hänen parlamentaarisen koskemattomuutensa pöytäkirjan 9 artiklan nojalla. Unionin yleinen tuomioistuin on siis oikeudellista virhettä tekemättä katsonut, ettei tämä seikka vaikuta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.
- 59 Toisen valitusperusteen tueksi esitetystä toisesta väitteestä, jossa valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei tämä ole tehnyt asianmukaisia oikeudellisia päätelmiä 29.7.1881 annetun lain 42 §:stä, on todettava, ettei parlamentin ollut riidanalaista päätöstä tehdessään eikä unionin yleisen tuomioistuimen kyseisen päätöksen laillisuutta tutkiessaan sovellettava 29.7.1881 annettua lakia. Kyseinen väite on siis tehoton.
- 60 Kolmannelta väitteestä on riittävää todeta, että se koskee valituksenalaisen tuomion 101 kohtaa, jossa – kuten unionin yleinen tuomioistuin on itsekin todennut – esitetään ylimääräinen perustelu kyseisen tuomion 99 ja 100 kohdassa esitettyihin perusteluihin nähden. Yhtäältä valittaja ei kuitenkaan riitautu mainitun tuomion 99 kohtaa ja toisaalta kyseisen tuomion 100 kohtaan ei – kuten tämän tuomion 58 kohdasta ilmenee – liity oikeudellista virhettä. Kyseinen väite on siis hylättävä tehottomana (ks. vastaavasti tuomio 30.5.2018, Azoulay ym. v. parlamentti, C-390/17 P, EU:C:2018:347, 29 kohta).
- 61 Tästä seuraa, että toinen valitusperuste on hylättävä osittain perusteettomana ja osittain tehottomana.
- 62 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että nyt käsiteltävänä oleva valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 63 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska parlamentti on vaatinut valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja valittaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava korvaamaan tähän valitukseen liittyvät oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Mylène Troszczynski velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset